

LEGAL UPDATE

Geen PAS meer, de gevolgen zijn voelbaar!

Datum: 18 juli 2019

De Afdeling heeft op 17 juli jl. verschillende bestemmingsplannen ([1](#), [2](#), [3](#) en [4](#)) én het [tracébesluit](#) voor de verbreding van de A27/A12 bij Amelisweerd vernietigd. Dat komt omdat bij die besluiten gebruik is gemaakt van het Programma Aanpak Stikstof (PAS), voor de beoordeling van de effecten van stikstof op de natuur. De Afdeling vindt echter dat er gebreken kleven aan het PAS. De daarin gemaakte ecologische beoordeling mag dan ook niet ten grondslag mag worden gelegd aan besluitvorming. Dit bleek al uit de [uitspraak](#) van 29 mei jl. Wij schreven hier eerder een [Legal Update](#) over en organiseerden op 9 mei jl. een ontbijtsessie over dit onderwerp.

Hoe nu verder?

Bestemmingsplannen en andere (infrastructurele) projecten zijn alleen toegestaan als op grond van een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet zal aantasten. Dat volgt uit artikel 2.8, lid 1 en 3, Wnb. Door de uitspraak van de Afdeling van 29 mei jl. kan voor die beoordeling niet meer worden teruggevallen op het PAS. Er moet dus per plan of project een individuele, ecologische beoordeling worden gemaakt.

Dat moet in ieder geval voor bestemmingsplannen "die voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling, die ten opzichte van de feitelijk aanwezige, planologisch legale situatie ten tijde van de vaststelling van het plan leidt tot een toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuurwaarden in een Natura 2000-gebied". Dergelijke plannen kunnen significante gevolgen hebben voor de natuurwaarden en moeten daarom passend beoordeeld worden. Ook voor andere projecten die significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden (hetgeen moet blijken uit een voortoets), moet een passende beoordeling worden gemaakt.

Eisen aan de passende beoordeling

Uit de passende beoordeling moet de zekerheid worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet worden aangetast. Anders kan geen vergunning worden verleend. De Afdeling heeft in haar uitspraak van 29 mei jl. verschillende, strenge voorwaarden geformuleerd waaraan de passende beoordeling moet voldoen. Zo mogen de positieve gevolgen van maatregelen worden betrokken bij het antwoord op de vraag of schadelijke gevolgen worden voorkomen of verminderd, maar dan moeten de verwachte voordelen van die maatregelen wel vaststaan ten tijde van de passende beoordeling. De passende beoordeling moet bovendien "volledige, nauwkeurige en definitieve constatering en conclusies bevatten die elke redelijke wetenschappelijke twijfel over de gevolgen van de plannen of projecten voor de betrokken N2000-gebieden kan wegnemen".

ADC-toest

Als uit de passende beoordeling niet de vereiste zekerheid kan worden verkregen dat natuurlijke kenmerken onaangetast blijven, biedt de wet in artikel 2.8, lid 4, Wnb alsnog een mogelijkheid om een plan doorgang te laten vinden. Er moet dan worden voldaan aan drie voorwaarden, de zogenoemde ADC-toets:

- a. Er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. Het plan of project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- c. De nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

Deze ADC-toets is tot op heden nog weinig toegepast in de praktijk. Een voorbeeld van een procedure waarin deze succesvol is toegepast, is het tracébesluit "Blankenburgverbinding". In eerste instantie was daarbij voor de ecologische onderbouwing ook gebruik gemaakt van het PAS. De minister besloot echter veiligheidshalve alvast een individuele beoordeling te maken voor het project en heeft het tracébesluit gewijzigd vastgesteld, zonder het PAS te gebruiken. De Afdeling liet dit besluit in stand, bij [uitspraak](#) van 18 juli 2018.

Conclusie

Dat het PAS niet meer gebruikt mag worden heeft verstrekkende gevolgen. Die gevolgen zijn gelukkig niet onoverkomelijk maar vragen wel een gedegen voorbereiding en onderbouwing van uw plan of project. Wij denken graag met u mee over mogelijke oplossingen!

Dit is een Legal Update van Mathilde van Velzen – de Boer.

Voor meer informatie:

Mathilde van Velzen – de Boer

+31 30 25 95 549

mathildevanvelzen@vbk.nl